

Posudek bakalářské práce

Autorka práce: Arpine Sardaryan

Název práce: Integrace cizinců: Arméni v České republice

Místo a rok zpracování: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, katedra věd o výchově 2013

Cílem práce je analyzovat arménskou migrační skupinu v České republice z hlediska její integrace do nového prostředí a na výzkumném vzorku zjistit, do jaké míry je její integrace ovlivněna zemí jejich původu a specifickou kulturou a do jaké míry jsou Arméni schopni integrovat se do české společnosti.

Práce Arpine Sardaryan má teoretickou a empirickou část. Teoretickou část práce autorka uvozuje tématem multikulturní dimenze současné společnosti. Ukazuje, že kontakty s diferencovanými kulturami jsou v podstatě každodenností, stejně jako vstřícné i odmítavé postoje k jinakosti. Dalšími tématy, která zařadila do teoretické části práce, jsou logicky migrace a integrace, kde zhušťuje základní poznatky až slovníkovým způsobem. Přestože se dá téma uchopit různými formami, její prezentace integračních strategií evropských států, které převzala zejména z Heckannova členění (citováno bohužel z druhotných zdrojů: Rákcové a Trboly) a z interpretace Barši a Baršové, je frekventovaně používána. Také stručný nástin integrační politiky České republiky je realistický. Kapitola Demografický vývoj cizinců nepojednává o demografickém vývoji, ale o vývoji počtu cizinců na území ČR.

Teoretickou pasáž následuje exkurz do historie Arménie. K tomuto exkurzu nemám věcné připomínky. Je však signálem, že autorka má tendenci současné jevy vysvětlovat ve značné míře historií a tradicí, což může být v některých případech zavádějící. Přesto se však domnívám, že kapitola byla do práce zařazena oprávněně a pro mne osobně byla velmi zajímavá.

Empirická část práce je zcela správně zahájena reprodukováním základních cílů výzkumu, výzkumnými otázkami, informací o výběru respondentů a technice sběru dat. Ještě bych uvítal více informací o respondentech, resp. jejich podrobnější pasportizaci: v jakých lokalitách respondenti nyní bydlí, jaká mají zaměstnání a jak dlouho pobývají na území České republiky. Právě délka pobytu může být v oblasti integrace klíčová. O vzdělání respondentů také nejsou v rámci pasportizace informace, ale hovoří se o něm v rozhovorech.

Vzorek je sice na způsob dotazování pomocí interview velmi úzký, ale pro účely absolventské práce ho lze v této podobě akceptovat. Vzhledem k tomu, že tazatelka je sama arménské národnosti, je zajímavé sledovat, na jaká témata se zaměřila a jak odpovědi interpretovala. Zejména důraz na fenomén krajanství a kolektivní paměť je významný. Také o diskriminaci nebo netolerantním chování majoritního obyvatelstva k cizincům hovoří imigranti spíše s krajanou než by podobné informace sdělovali příslušníkům majoritní populace.

Rozhovory vyústí v konstatování, že imigrační populace předpokládá přizpůsobení s tím, že si ponechá kulturní specifika, své svátky, slavnosti, rodinné zvyklosti a další národní rysy.

Závěr práce vyznívá poněkud aktivisticky a málo se věnuje zjištěním, která byla prezentována v předchozím textu. Překvapivě zde též zaznívá tvrzení, že se xenofobní reakce v české společnosti snižuje. Mohla by autorka podepřít toto tvrzení nějakými věrohodnými daty? Také se zde hovoří o velmi dobré integraci. Jaké jsou znaky dobré a špatné integrace?

Práce ukazuje, že autorka zvládla teorii a metodologii terénního výzkumu na úrovni absolventa bakalářského studia. Umí naformulovat vědecký problém, teoreticky ho konceptualizovat, připravit vědecký výzkum, uskutečnit terénní šetření a vyhodnotit ho, přestože s určitými rezervami.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně až velmi dobře podle výsledků obhajoby.

V Praze 22. 8. 2013

Doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.
vedoucí práce